

УДК 635.25: 631.874(477.7)

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ І БІОПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

В. В. Гамаюнова – д-р с.-г. наук,
Т. М. Манушкіна – канд. с.-г. наук,
Т. В. Качанова – канд. с.-г. наук,
І. В. Смірнова,
Ю. В. Задорожній

Миколаївський національний аграрний університет

Цибуля ріпчаста – високоврожайна та високорентабельна овочева культура, цінний продукт харчування, який використовують упродовж усього року. За медичними нормами щорічне споживання овочів на одну людину повинно становити 161 кг, зокрема, цибулі ріпчастої 8-10 кг. Фактично ж ця потреба в останні роки задовольняється не повною мірою, а лише на 80-85 %, у т.ч. цибулі ще менше – на 60-75 % [1].

Основний об'єм виробництва цибулі ріпчастої сконцентрований в південних регіонах, де ґрунтово-кліматичні умови дозволяють отримувати товарну цибулю з насіння за один рік. Посівні площі цибулі ріпчастої в Україні коливаються в межах 30-40 тис. га, середня врожайність 25-30 т/га, валовий збір 910-930 тис. тонн. Незважаючи на високий валовий збір, середня врожайність залишається низькою, що свідчить про непродуктивне використання посівних площ [2]. У зв'язку з цим підвищення продуктивності посівних площ за рахунок удосконалення елементів технології вирощування сортової цибулі ріпчастої є актуальним завданням.

Мета досліджень – вивчити вплив біопрепаратів Емістим С і Біоглобін на ріст і розвиток, урожайність та якість сортів цибулі ріпчастої в умовах Південного Степу України.

Матеріалом для проведення досліджень слугували рослини цибулі ріпчастої *Allium cepa* L. сортів Славний (стандарт), Рубін і Симфонія. Дослідження проводили у 2017-2019 рр. на базі філії кафедри землеробства, геодезії та землеустрою ФГ «Агролайф» Вітовського району Миколаївської області. Досліджували вплив біопрепаратів Емістим С і Біоглобін на ріст, розвиток, урожайність та якість цибулі ріпчастої.

Ґрунт дослідного поля – чорнозем південний малогумусний слабозмитий пілуват-легкоглинистий на лесах. Попередником у досліді був ячмінь ярий. Площа посівної ділянки 14 м², облікової – 10 м². Спосіб розміщення дослідних ділянок – рендомізований. Повторність досліду чотириразова.

У результаті проведених експериментальних досліджень встановлено, що передпосівна обробка насіння біопрепаратом Емістим С сприяла підвищенню польової схожості насіння порівняно із контролем у сорту Славний на 5,1 %, сорту Рубін – 2,0 %, а у сорту Симфонія – на 8,0 %.

Висота рослин цибулі ріпчастої збільшувалася за використання в технології вирощування взятих на дослідження біопрепаратів із ристрегулюючою активністю зростала. При застосуванні Емістиму С висота рослин збільшувалася на 8,9-11,1 см, Біоглобіну – на 6,1-10,5 см, що визначено статистично достовірним порівняно з контролем.

Площа листової поверхні залежала як від сорту, так і від обробки біопрепаратами. Нові сорти цибулі ріпчастої Рубін і Симфонія формували більший на 5,6-4,1 тис. м²/га асиміляційний апарат порівняно з сортом-стандартом Славний. Від застосування біопрепарату Емістим С приріст площі листків визначили на рівні 1,7 – 2,8 тис. м²/га, а Біоглобіну – на 0,1-2,9 тис. м² га.

Середня врожайність цибулин за роки проведення досліджень у сорту-стандарту Славний у контрольному варіанті склала 38,9 т/га. Сорт Рубін перевищив за врожайністю сорт-стандарт на 1,8 т/га (8,7 %). Цим сортом у контролі сформовано врожайність цибулин 40,7 т/га. Найвищу врожайність у контролі (без обробки біопрепаратами) визначили у сорту Славний – 44,5 т/га, що на 5,6 т/га більше порівняно з контролем. Обробка біопрепаратом Емістим С забезпечила підвищення урожайності у сорту Славний – на 34,7 %, сорту Рубін – 39,6 %, а у сорту Симфонія – на 40,4 %. Найбільш високоврожайним виявився сорт Симфонія, урожайність якого в контролі досягала 44,5 т/га, а у варіанті із застосуванням Емістиму С – 54,6 т/га.

Найбільший прибуток з 1 га та рівень рентабельності забезпечує вирощування цибулі у варіанті із застосуванням біопрепарату Емістим С – у сорту Славний 292,30 тис. грн і 190,9 %, сорту Рубін – 307,35 тис. грн і 199,3 %, у сорту Симфонія – 309,7 тис. грн і 200,6 % відповідно.

Таким чином, як визначено нашими дослідженнями, застосування біопрепаратів і, особливо Емістиму С, для передпосівної обробки насіння та рослин сучасних сортів цибулі ріпчастої є ефективним. Цей захід у технології вирощування культури дозволяє за незначних витрат істотно збільшити рівень урожайності, його якість та основні показники економічної ефективності. До того ж він є доцільним у екологічному відношенні до стану ґрунту і довкілля.

Література:

1. Болотских А. С. Разработка экологически адаптивной энергосберегающей технологии производства лука репчатого в Украине. *Овочівництво і багтанництво. Міжвід. темат. наук. збірник*. 2006. Вип 52. С. 565-575.

2. Кучеренко Т. Производство и перспективы овощеводства на Юге Украины. *Овочівництво*. 2010. № 12. С. 10-15.